

KFOs HUVUdavTAL

Postadress: Box 2292, 103 17 Stockholm
Tfn: 08-702 5400 Fax: 08-714 88 21
E-post: info@kfo.se Hemsida: www.kfo.se

Avtalsnummer: 6103, 6104, 6105, 6107
Datum: 2005 01

Huvudavtal
KFO-LO
Huvudavtal
KFO-PTK
Huvudavtal
KFO-Ledarna
Huvudavtal
KFO-FTF

www.kfo.se

KFOs huvudavtal

Innehållsförteckning	
Förhandlingsprotokoll KFO och LO	3
Huvudavtal KFO och LO	5
Förhandlingsordning KFO och LO	7
Förhandlingsprotokoll KFO och PTK	13
Huvudavtal KFO och PTK	15
Huvudavtal KFO och Ledarna	21
Förhandlingsprotokoll KFO-FTF	27
Förhandlingsordning KFO och FTF	29

Förhandlingsprotokoll KFO och LO

Ärende: Huvudavtal
Parter: Kooperationens Förhandlingsorganisation (KFO)
Landsorganisationen i Sverige (LO)
Tid och plats: 1993-02-11
KFO:s lokaler, Bohusgatan 10, Stockholm

Närvarande
för KFO: Rolf Attner, Lars Sundberg
för LO: Tore Andersson, Göran Karlsson och Bo Rönngren

§ 1 Huvudavtal

KFO och LO träffar bifogade huvudavtal, bilaga 1.

Parterna konstaterar att huvudavtalet bygger på värderingarna i det år 1946 ingångna huvudavtalet mellan Kooperativa förbundet och LO, vilket tillämpats mellan parterna till denna dag, oaktat det formellt upphört att gälla.

Parterna noterar vidare att huvudavtalet inleds med ett löne- och avtalspolitiskt principuttalande avseende konsumentkooperationen. Parterna är därvid medvetna om att några få av KFO:s medlemsföretag ej kan anses ingå i den konsumentkooperativa rörelsen. Oaktat detta förhållande är parterna ense om att principuttalandets grundsatser ska gälla även för dessa medlemsföretag.

§ 2 Parternas åtaganden

Mot bakgrund av parternas åtaganden i huvudavtalet är KFO och LO ense om att följa huvudavtalets tillämpning dels genom att företrädare för KFO:s styrelse och Landssekreterariatet sammanträffar åtminstone en gång per år, dels genom att en grupp om fyra personer, varav två utses av KFO och två av LO, fortlöpande sammanträffar, på sätt som gruppen bestämmer.

§ 3 Förbundsantaganden

LO ska verka för att huvudavtalet antas som kollektivavtal av vart och ett av de förbund inom LO som är KFO:s motpart.

§ 4 Rättstvist

Parterna är, mot bakgrund av reglerna i § 8 i huvudavtalet, ense om att rättstvist i sista hand normalt ska prövas i AD. Parterna vill dock

understryka att skiljeförfarande undantagsvis kan vara att föredra, exempelvis i tvister rörande tillämpning av förtroendemannalagen.

§ 5 Gemensam information

Parterna är ense om att, vid sidan av partsensild information om huvudavtalet, söka framta partsgemensamt informationsmaterial och använda detta gemensamt gentemot företrädare för KFO:s medlemsföretag och LO:s medlemsförbund.

§ 6 Giltighetstid

Huvudavtalet gäller från och med denna dag tills vidare med sex månaders ömsesidig uppsägningstid. Uppsägning kan dock ske först 1995 01 01.

Vid protokollet
Lars Sundberg

Justeras:
Rolf Attner

Justeras:
Tore Andersson
Göran Karlsson
Bo Rönngren

Huvudavtal KFO och LO

Löne- och avtalspolitiskt principuttalande av Kooperationens förhandlingsorganisation och Landsorganisationen i Sverige avseende konsumentkooperationen

Den konsumentkooperativa rörelsens målsättning är att tillvarata konsumentintressena. De kooperativa företagen skiljer sig från andra företagsformer genom att vinst i privatekonomisk betydelse inte uppstår. Bestämmanderätten över de kooperativa företagen grundar sig inte på insatt kapital utan utövas enligt den ursprungliga demokratiska principen om en medlem – en röst. Kooperationen står vidare öppen för alla medborgare.

Dessa grundläggande principer för Kooperationen står i överensstämmelse med fackföreningsrörelsens strävanden mot ekonomisk demokrati. Det är därför av största intresse för fackföreningsrörelsen att Kooperationen ges möjligheter att tillväxa och öka sitt inflytande i samhället.

Denna intressegemenskap innebär att de kooperativa företagen ska ges allt stöd i sin konkurrens på lika villkor med annan företagsamhet. Härigenom får de kooperativa företagen en särställning som en fackföreningsrörelsens motpart på arbetsmarknaden. Denna särställning understryks ytterligare av den samhörighet mellan Kooperationen och fackföreningsrörelsen som tar sig uttryck i att de kooperativt anställda ofta är medlemmar i såväl fackföreningsrörelsen som olika kooperativa sammanslutningar.

Fackföreningsrörelsens grundläggande uppgifter som företrädare för de anställdas intressen kvarstår självklart gentemot de kooperativa företagen såsom arbetsgivare, men enhetligheten i målsättningen mellan Kooperationen och fackföreningsrörelsen gör att det är av största vikt att eventuella intressemotsättningar kan överbryggas.

Såsom avtalslutande parter ska såväl Kooperationen som fackföreningsrörelsens löne- och avtalspolitiska grundsatser med utgångspunkt från ovan beskrivna intressegemenskap vara följande:

1. För att uppnå konkurrensneutralitet ska de anställda i de kooperativa företagen erhålla löner och allmänna anställningsvillkor som baseras på samma marknadsmissiga förutsättningar som gäller inom andra jämförbara företag.

2. De kooperativa företagen och de fackliga organisationerna skall eftersträva goda relationer mellan ledning och anställda samt i övrigt verka för goda arbetsförhållanden. Samarbetet bör vidare leda till inflytande för de anställda vilka även skall ges möjligheter att utvecklas i sina arbeten.

3. De kooperativa företagen och de fackliga organisationerna skall samarbeta för att främja strävanden mot gemensamma mål. Detta skapar förutsättningar för trygghet i anställningen.

Parterna har genom detta uttalande åtagit sig ett särskilt ansvar för ovanstående grundsatser och ska i samarbete aktivt verka för att grundsatserna följs. Dessutom ska parterna söka överbrygga meningsmotsättningar på olika nivåer och därigenom underlätta arbetet för den i huvudavtalet omnämnda Fackliga-Kooperativa förlikningsnämnden.

Förhandlingsordning KFO och LO

§ 1 Tillämpningsområde

Mom 1

Denna förhandlingsordning är gällande vid handläggningen av rätts- och intressestvister inom KFO-LO-området.

Mom 2

Bestämmelserna i förhandlingsordningen är inte tillämpliga när förhandling förs direkt mellan KFO och LO, när krav ställs på skadestånd eller annan ersättning på grund av arbetsskada, samt när det gäller indrivning av klar och förfallen fordran.

Mom 3

Innehåller annat avtal, som träffats av KFO och LO, avvikelser från denna förhandlingsordning, gäller den avvikelserna.

Mom 4

Bestämmelserna i förhandlingsordningen är inte avsedda att reglera vad som behandlas i 40 § LAS samt 11, 12, 14, 19-22, 33-40 §§ och 43 § andra stycket MBL.

Mom 5

Förhandlingsordningen inverkar inte på tvingande lagbestämmelser om preskriptions-, förhandlings- och talefrister.

§ 2 Förhandlingsrätt

Mom 1

Arbetsagarorganisation har rätt till förhandling med arbetsgivare, alternativt KFO, i frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivaren och sådan medlem hos organisationen, som är eller har varit arbetstagar hos arbetsgivaren. Arbetsgivaren, alternativt KFO, har motsvarande rätt att förhandla med arbetsagarorganisation.

Mom 2

Om förhandling påkallas i rätts- eller intressestvist av en förhandlingsberättigad part åligger det motparten att träda i förhandling i enlighet med vad som föreskrives i denna förhandlingsordning.

Om olovlig stridsåtgärd har vidtagits ska enligt 43 § MBL överläggningar äga rum.

Mom 3

Även om förhandling inte kommit till stånd ska part anses ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet då det mot förhandlingen funnits hinder som inte berott på parten själv.

§ 3 Förhandlingspreskription

Part, som har förhandlingsrätt enligt § 2, och som i rättstvist vill yrka skadestånd eller annan fullgörelse, ska påkalla förhandling härom inom fyra månader från det att han fått kännedom om den omständighet varpå kravet grundas. Förhandlingen måste dock påkallas senast två år efter det att denna omständighet inträffat.

Påkallar part inte förhandling inom föreskriven tid förlorar han rätten till förhandling.

Anmärkning: Observera dock bestämmelsen i § 1 mom 5.

§ 4 Förhandlingsförfarandet

Mom 1

Part som vill förhandla ska göra framställning härom till motparten och ange den fråga förhandlingen ska röra.

Parterna ska därefter utan dröjsmål bestämma tid och plats för förhandlingssammanträde. Parterna kan gemensamt välja annan form för förhandling än sammanträde.

Förhandlingsskyldig part ska själv eller genom ombud inställa sig vid förhandlingssammanträdet och lägga fram motiverat förslag till lösning av den fråga förhandlingen avser.

Mom 2

Förhandling ska bedrivas skyndsamt. Protokoll, som justeras av båda parter, ska föras. Detta behöver dock inte ske om parterna är ense härom.

Mom 3

Enas parterna ej om annat, ska förhandling anses avslutad när part som har fullgjort sin förhandlingsskyldighet har givit motparten skriftligt besked om att han frånträder förhandlingen.

§ 5 Lokal förhandling

Mom 1

Förhandling ska i första hand genomföras mellan arbetsgivare och lokal arbetsagarorganisation (lokal förhandling).

Mom 2

Lokal förhandling ska påbörjas snarast möjligt och senast inom två veckor från den dag då den påkallas, om parterna inte enas om annat.

Mom 3

Då frågans beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter så föranleder, kan, såvida KFO och berört LO-förbund är ense härom, förhandling upptas direkt mellan dessa organisationer i den ordning som anges i § 6.

§ 6 Central förhandling

Mom 1

Kan överenskommelse ej träffas vid lokal förhandling ankommer det på part som vill fullfölja ärendet att hänskjuta frågan till förhandling mellan KFO och berört LO-förbund (central förhandling).

Mom 2

Framställning om central förhandling rörande skadestånd eller annan fullgörelse ska skriftligen göras av KFO eller berört LO-förbund till motparten senast två månader efter den dag då den lokala förhandlingen avslutades. Försummar part detta förlorar han rätten till förhandling.

Mom 3

Central förhandling ska påbörjas snarast möjligt och senast inom tre veckor från den dag den påkallas, om parterna inte enas om annat.

§ 7 Avgörande av intressetvist

Mom 1

Tvist i intressefråga, som inte är reglerad i lag eller avtal (intressetvist) och som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till Fackliga-Kooperativa förlikningsnämnden i enlighet med vad som föreskrives i § 11.

Mom 2

Parterna kan gemensamt hänskjuta tvisten till centralrådet att såsom skiljenämnd avgöra intressetvisten.

§ 8 Avgörande av rättstvist

Mom 1

Tvist som rör innebörden av lag, enskilt avtal, kollektivavtal eller gällande rätt i övrigt (rättstvist) och som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till avgörande av AD, såvida inte parterna är ense om att pröva tvisten för slutligt avgörande i skiljeinstans enligt lagen om skiljemän.

Tvist rörande detta huvudavtal handlägges dock enligt § 9.

Mom 2

I rättstvist rörande skadestånd eller annan fullgörelse ska talan väckas i AD inom tre månader från det att den centrala förhandlingen anses avslutad.

Har hinder funnits mot förhandling och har detta hinder ej berott på den part som försökt få förhandling till stånd, räknas tiden från det att förhandling senast skulle ha hållits enligt denna förhandlingsordning.

Försitter part talefristen förlorar han rätten att föra talan i tvisten.

§ 9 Tvist rörande huvudavtalet

Tvist rörande detta huvudavtal, som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till behandling av Fackliga-Kooperativa förlikningsnämnden i enlighet med vad som föreskrives i § 11.

§ 10 Neutralitet och skyddsarbete

Vid konflikt inom KFO-området ska direkt och indirekt berörda parter följa de sedvanliga reglerna rörande neutralitet och skyddsarbete. Uppstår tvist härom kan denna omedelbart av berörd part underställas Fackliga-Kooperativa förlikningsnämnden för bindande utlåtande på sätt som föreskrives i § 11.

§ 11 Fackliga-Kooperativa förlikningsnämnden

Mom 1

Fackliga-Kooperativa förlikningsnämnden består av två för en tid av tre år utsedda ledamöter, varav en utses av KFO och en av LO. För dessa utses lika antal suppleanter.

Vid förlikningsnämndens prövning får ej delta ledamot eller suppleant, som direkt berörs av tvisten eller är styrelseledamot i eller anställd av företag eller facklig organisation som direkt berörs av tvisten.

Vid förlikningsnämndens sammanträden ska föras protokoll, som justeras av båda parter.

Mom 2

KFO respektive berört LO-förbund äger enligt § 7 mom 1 rätt att efter avslutad förhandling anmäla olöst intressetvist till förlikningsnämnden.

Av § 9 följer vidare att KFO respektive berört LO-förbund efter avslutad förhandling kan hänskjuta tvist rörande detta huvudavtal till behandling av förlikningsnämnden.

Mom 3

Förlikningsnämnden ska ofördröjligen, dock senast inom en vecka, kalla de tvistande till förhandlings-sammanträde. Förlikningsnämnden ska därvid försöka åstadkomma enighet mellan de tvistande i enlighet med de förslag, som under förhandlingen kan bli framställda av de tvistande parterna. Om det i sådant fall kan anses ägnat att befordra en lösning av tvisten kan förlikningsnämnden hemställa hos parterna om de jämkningar eller medgivanden, som kan anses lämpliga för detta ändamål.

Förlikningsnämndens förslag till lösning av tvist enligt mom 2 ska grundas på vad som framkommit vid förhandlingen.

Förlikningsnämnden avgör i övrigt själv formerna för sitt arbete.

Mom 4

Förlikningsnämnden ska eftersträva en rättvis tillämpning av huvudavtalets löne- och avtalspolitiska principuttalande.

Mom 5

Om förlikningsnämnden inte kan enas om förslaget till tvistens lösning eller framlagt förslag inte godkänts av parterna, kan nämnden hänskjuta tvistefrågan till Fackliga-Kooperativa centralrådet för yttrande. Förlikningsnämnden har, om tvisten har hänskjutits till centralrådet, att efter centralrådets yttrande, vid sammanträde mellan parterna söka åstadkomma enighet mellan de tvistande i enlighet med yttrandet.

Mom 6

Stridsåtgärd får inte vidtagas av någondera parten, förrän förlikningsnämnden har fullgjort sitt uppdrag.

Mom 7

Förlikningsnämnden ska enligt § 10 vid konflikt inom KFO-området avge för KFO och berört LO-förbund bindande utlåtande rörande de regler om neutralitet och skyddsarbete, som ska gälla i konflikten.

§ 12 Fackliga-Kooperativa centralrådet

Mom 1

Fackliga-Kooperativa centralrådet består av fyra för en tid av tre år utsedda ledamöter, av vilka två utses av KFO och två av LO. För dessa utses lika antal suppleanter. I centralrådet ska tjänstgöra en sekreterare från KFO respektive LO.

Vid centralrådets prövning får ej delta ledamot eller suppleant, som direkt berörs av tvisten eller är styrelseledamot i eller anställd av företag eller facklig organisation som direkt berörs av tvisten.

Vid centralrådets sammanträden ska föras protokoll.

Mom 2

Vid centralrådets behandling av tvist ska förlikningsnämndens ledamöter vara närvarande såsom föredragande. Centralrådet kan kalla representant för av tvisten berörda företag, arbetstagare eller organisationer att höras inför centralrådet.

Mom 3

Centralrådet ska eftersträva en rättvis tillämpning av huvudavtalets löne- och avtalspolitiska principuttalande.

Mom 4

Centralrådets arbete skall bedrivas skyndsamt.

Mom 5

För att centralrådet ska kunna fatta beslut, ska samtliga ledamöter närvara. Varje ledamot har en röst. Som nämndens beslut gäller den mening som flertalet ledamöter är ense om.

Förhandlingsprotokoll KFO och PTK

Ärende: Huvudavtal
Parter: Kooperationens Förhandlingsorganisation (KFO)
Privattjänstemannakartellen (PTK)
Tid och plats: 1997-02-20
KFO:s lokaler, Bohusgatan 10, Stockholm

Närvarande
för KFO: Rolf Attner, Bruno Skog och Lars Sundberg
för PTK: Björn Bergman, Holger Eriksson, Monica Gustafsson,
Bo Henning, Sven Magnusson, Lars E Rabenius, Isa Skoog
och Bo Ragnar

§ 1 Huvudavtal

Som avtalslutande parter ska såväl Kooperationens som fackföreningsrörelsens löne- och avtalspolitiska grundsatsar vara följande:

- De anställda i de kooperativa verksamheterna ska erhålla löner och allmänna anställningsvillkor som baseras på samma marknadsmässiga förutsättningar som gäller inom andra jämförbara företag.
- De kooperativa arbetsgivarna och de fackliga organisationerna skall eftersträva goda relationer mellan ledning och anställda samt i övrigt verka för goda arbetsförhållanden. Samarbetet bör vidare leda till inflytande för de anställda vilka även skall ges möjligheter att utvecklas i sina arbeten.
- De kooperativa arbetsgivarna och de fackliga organisationerna skall samarbeta för att främja strävanden mot gemensamma mål. Detta skapar förutsättningar för trygghet i anställningen.

Parterna har åtagit sig ett särskilt ansvar för ovanstående grundsatsar och ska i samarbete aktivt verka för att grundsatserna följs. Dessutom ska parterna söka överbrygga meningsmotsättningar på olika nivåer.

Parterna är medvetna om att vissa av KFO:s medlemsföretag ej kan anses ingå i den konsumentkooperativa rörelsen. Oaktat detta förhållande är parterna ense om att ovanstående grundsatsar ska gälla även för dessa medlemsföretag.

Mot bakgrund av ovanstående träffar KFO och PTK bifogade huvudavtal, bilaga 1.

§ 2 Parternas åtaganden

Mot bakgrund av parternas åtaganden i huvudavtalet är KFO och PTK ense om att följa huvudavtalets tillämpning genom att två före-

trädare för KFO och två företrädare för PTK, fortlöpande sammanträffar på sätt som gruppen bestämmer.

KFO och PTK är överens om att ett viktigt syfte med detta avtal är att långsiktigt skapa en fast och tydlig grund för relationerna mellan tjänstemännen och KFO. I anslutning till detta konstaterande noterar KFO och PTK följande:

- Inom PTK har sedan kartellens tillkomst utvecklats en intern ordning för vilka tjänstemannaorganisationer som tecknar kollektivavtal inom olika områden.
Ordningen innebär bland annat att det är PTK:s stiftare, dvs SIF, LEDARNA, HTF och CF som är avtalstecknare. Inom område där det endast finns ett PTK-förbund tecknar dock detta avtal.
- Beträffande företag som har sin bakgrund i tidigare offentlig verksamhet skall KFO och PTK samarbeta i syfte att låta tjänstemännen ha så likartade anställningsvillkor som möjligt.

§ 3 Förbundsantaganden

PTK ska verka för att huvudavtalet antas som kollektivavtal av PTK:s medlemsförbund.

§ 4 Rättstvist

Parterna är, mot bakgrund av reglerna i § 8 i huvudavtalet, ense om att rättstvist i sista hand normalt ska prövas i AD. Parterna vill dock understryka att skiljeförfarande undantagsvis kan vara att föredra, exempelvis i tvister rörande tillämpning av förtroendemannalagen.

§ 5 Gemensam information

Parterna är ense om att, vid sidan av partsensild information om huvudavtalet, söka framta partsgemensamt informationsmaterial och använda detta gemensamt gentemot företrädare för KFO:s medlemsföretag och PTK:s medlemsförbund.

§ 6 Giltighetstid

Huvudavtalet gäller från och med denna dag tills vidare med sex månaders ömsesidig uppsägningstid. Uppsägning kan dock ske först 1999-12-31.

Vid protokollet
Lars Sundberg

Justeras:
Rolf Attner
Bruno Skog

Justeras:
Bo Ragnar

BILAGA 1:

Huvudavtal KFO och PTK

§ 1 Tillämpningsområde

Mom 1

Denna förhandlingsordning är gällande vid handläggningen av rätts- och intressetvister inom KFO-PTK-området.

Mom 2

Bestämmelserna i förhandlingsordningen är inte tillämpliga när förhandling förs om krav på skadestånd eller annan ersättning på grund av arbetsskada, samt när det gäller indrivning av klar och förfallen fordran.

Mom 3

Innehåller annat avtal, som träffats av KFO och PTK, avvikelser från denna förhandlingsordning, gäller den avvikelserna.

Mom 4

Bestämmelserna i förhandlingsordningen är inte avsedda att reglera vad som behandlas i 40 § LÅS samt 11, 12, 14, 19-22, 33-40 §§ och 43 § andra stycket MBL.

Mom 5

Förhandlingsordningen inverkar inte på tvingande lagbestämmelser om preskriptions-, förhandlings- och talefrister.

§ 2 Förhandlingsrätt

Mom 1

Arbetsagarorganisation har rätt till förhandling med arbetsgivare, alternativt KFO, i frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivaren och sådan medlem hos organisationen, som är eller har varit arbetstagar hos arbetsgivaren. Arbetsgivaren, alternativt KFO, har motsvarande rätt att förhandla med arbetsagarorganisation.

Mom 2

Om förhandling påkallas i rätts- eller intressetvist av en förhandlingsberättigad part åligger det motparten att träda i förhandling i enlighet med vad som föreskrives i denna förhandlingsordning.

Om olovlig stridsåtgärd har vidtagits ska enligt 43 § MBL överläggningar äga rum.

Mom 3

Även om förhandling inte kommit till stånd ska part anses ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet då det mot förhandlingen funnits hinder som inte berott på parten själv.

§ 3 Förhandlingspreskription

Part, som har förhandlingsrätt enligt § 2, och som i rättstvist vill yrka skadestånd eller annan fullgörelse, ska påkalla förhandling härom inom fyra månader från det att han fått kännedom om den omständighet varpå kravet grundas. Förhandlingen måste dock påkallas senast två år efter det att denna omständighet inträffat.

Påkallar part inte förhandling inom föreskriven tid förlorar han rätten till förhandling.

Anmärkning: Observera dock bestämmelsen i § 1 mom 5.

§ 4 Förhandlingsförfarandet

Mom 1

Part som vill förhandla ska göra framställning härom till motparten och ange den fråga förhandlingen ska röra.

Parterna ska därefter utan dröjsmål bestämma tid och plats för förhandlingssammanträde. Parterna kan gemensamt välja annan form för förhandling än sammanträde.

Förhandlingsskyldig part ska själv eller genom ombud inställa sig vid förhandlingssammanträdet och lägga fram motiverat förslag till lösning av den fråga förhandlingen avser.

Mom 2

Förhandling ska bedrivas skyndsamt. Protokoll, som justeras av båda parter, ska föras. Detta behöver dock inte ske om parterna är ense härom.

Mom 3

Enas parterna ej om annat, ska förhandling anses avslutad när part som har fullgjort sin förhandlingsskyldighet har givit motparten skriftligt besked om att han frånträder förhandlingen.

§ 5 Lokal förhandling

Mom 1

Förhandling ska i första hand genomföras mellan arbetsgivare och lokal arbetsagarorganisation (lokal förhandling).

Mom 2

Lokal förhandling ska påbörjas snarast möjligt och senast inom två veckor från den dag då den påkallas, om parterna inte enas om annat.

§ 6 Central förhandling

Mom 1

Kan överenskommelse ej träffas vid lokal förhandling ankommer det

på part som vill fullfölja ärendet att hänskjuta frågan till förhandling mellan KFO och berört PTK-förbund (central förhandling).

Mom 2

Framställning om central förhandling rörande skadestånd eller annan fullgörelse ska skriftligen göras av KFO eller berört PTK-förbund till motparten senast två månader efter den dag då den lokala förhandlingen avslutades. Försummar part detta förlorar han rätten till förhandling.

Mom 3

Central förhandling ska påbörjas snarast möjligt och senast inom tre veckor från den dag den påkallas, om parterna inte enas om annat.

§ 7 Avgörande av intressetvist

Mom 1

Twist i intressefråga, som inte är reglerad i lag eller avtal (intressetvist) och som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till Förlikningsnämnden KFO-PTK inom två veckor i enlighet med vad som föreskrives i § 11.

Mom 2

Parterna kan gemensamt hänskjuta tvisten till centralrådet att såsom skiljenämnd avgöra intressetvisten.

§ 8 Avgörande av rättstvist

Mom 1

Twist som rör innebörden av lag, enskilt avtal, kollektivavtal eller gällande rätt i övrigt (rättstvist) och som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till avgörande av AD, såvida inte parterna är ense om att pröva tvisten för slutligt avgörande i skiljeinstans enligt lagen om skiljemän.

Twist rörande detta huvudavtal handlägges dock enligt § 9.

Mom 2

I rättstvist rörande skadestånd eller annan fullgörelse ska talan väckas i AD inom tre månader från det att den centrala förhandlingen anses avslutad, dock skall i fråga som omfattas av lagen om anställningsskydd talan väckas i AD inom fyra månader.

Har hinder funnits mot förhandling och har detta hinder ej berott på den part som försökt få förhandling till stånd, räknas tiden från det att förhandling senast skulle ha hållits enligt denna förhandlingsordning.

Försitter part talefristen förlorar han rätten att föra talan i tvisten.

§ 9 Twist rörande huvudavtalet

Twist rörande detta huvudavtal, som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till behandling av Förlikningsnämnden KFO-PTK i enlighet med vad som föreskrives i § 11.

§ 10 Neutralitet och skyddsarbete

Vid konflikt inom KFO-området ska direkt och indirekt berörda parter följa de sedvanliga reglerna rörande neutralitet och skyddsarbete. Uppstår twist härom kan denna omedelbart av berörd part underställas Förlikningsnämnden KFO-PTK för bindande utlåtande på sätt som föreskrives i § 11.

§ 11 Förlikningsnämnden KFO-PTK

Mom 1

Förlikningsnämnden KFO-PTK består av två ledamöter, varav en utses av KFO och en av PTK.

Vid förlikningsnämndens prövning får ej delta ledamot, som direkt berörs av tvisten eller är styrelseledamot i eller anställd av företaget som direkt berörs av tvisten.

Vid förlikningsnämndens sammanträden ska föras protokoll, som justeras av båda parter.

Mom 2

KFO respektive berört PTK-förbund äger enligt § 7 mom 1 rätt att efter avslutad förhandling anmäla olöst intressetvist till förlikningsnämnden.

Av § 9 följer vidare att KFO respektive berört PTK-förbund efter avslutad förhandling kan hänskjuta twist rörande detta huvudavtal till behandling av förlikningsnämnden.

Mom 3

Förlikningsnämnden ska ofördröjligen, dock senast inom en vecka, hålla förlikningssammanträde till vilken de tvistande parterna skall kallas. Förlikningsnämnden ska därvid försöka åstadkomma enighet mellan de tvistande i enlighet med de förslag, som under förhandlingen kan bli framställda av de tvistande parterna. Om det i sådant fall kan anses ägnat att befordra en lösning av tvisten kan förlikningsnämnden hemställa hos parterna om de jämkningar eller medgivanden, som kan anses lämpliga för detta ändamål.

Förlikningsnämndens förslag till lösning av twist enligt mom 2 ska grundas på vad som framkommit vid förhandlingen.

Förlikningsnämnden avgör i övrigt själv formerna för sitt arbete.

Mom 4

Om förlikningsnämnden inte kan enas om förslaget till tvistens lösning eller framlagt förslag inte godkänns av parterna, kan nämnden hänskjuta tvistefrågan till Fackliga-Kooperativa centralrådet för yttrande. Förlikningsnämnden har, om tvisten har hänskjutits till centralrådet, att efter centralrådets yttrande, vid sammanträde mellan parterna söka åstadkomma enighet mellan de tvistande i enlighet med yttrandet.

Mom 5

Stridsåtgärd får inte vidtagas av någondera parten, förrän förlikningsnämnden har fullgjort sitt uppdrag.

Mom 6

Förlikningsnämnden ska enligt § 10 vid konflikt inom KFO-området avge för KFO och berört PTK-förbund bindande utlåtande rörande de regler om neutralitet och skyddsarbete, som ska gälla i konflikten.

§ 12 Fackliga-Kooperativa centralrådet

Mom 1

Fackliga-Kooperativa centralrådet består av fyra för en tid av tre år utsedda ledamöter, av vilka två utses av KFO och två av PTK. För dessa utses lika antal suppleanter. I centralrådet ska tjänstgöra en sekreterare från KFO respektive PTK.

Vid centralrådets prövning får ej delta ledamot eller suppleant, som direkt berörs av tvisten eller är styrelseledamot i eller anställd av företag som direkt berörs av tvisten. Vid centralrådets sammanträden ska föras protokoll.

Mom 2

Vid centralrådets behandling av tvist ska förlikningsnämndens ledamöter vara närvarande såsom föredragande. Centralrådet kan kalla representant för av tvisten berörda företag, arbetstagare eller organisationer att höras inför centralrådet.

Mom 3

Centralrådets arbete skall bedrivas skyndsamt.

Mom 4

För att centralrådet ska kunna fatta beslut, ska samtliga ledamöter närvara. Varje ledamot har en röst. Som nämndens beslut gäller den mening som flertalet ledamöter är ense om.

Huvudavtal KFO och Ledarna (fd SALF)

Kooperationens Förhandlingsorganisation (KFO) och Sveriges Arbetsledareförbund (SALF) har i syfte att främja en fredlig lösning av tvistefrågor på den för parterna gemensamma delen av arbetsmarknaden träffat följande överenskommelse.

KFO och SALF åtar sig sinsemellan att inrätta den arbetsledarnämnd och förtroendenämnd som nedan omförmåls.

Förhandlingsordning

§ 1

Det förutsätts, att arbetsgivare och arbetsledare genom ömsesidigt hänsynstagande söker i samförstånd ordna sina gemensamma angelägenheter och såvitt möjligt förebygga uppkomsten av tvist.

§ 2

Påkallas från endera sidan förhandling skall följande ordning gälla:

A) Förhandling mellan arbetsgivaren och arbetsledarnas organisation vid företaget (lokal förhandling). Saknas sådan organisation, föres förhandlingen med den eller de arbetsledare vid företaget, som arbetsledarna därtill utsett.

B) Förhandling under medverkan av KFO och SALF (central förhandling).

Om och i den mån det förhållandet, vartill rättsanspråk enligt kollektivt eller enskilt avtal hänför sig, varit känt på arbetsgivarsidan för vederbörande arbetsgivare eller KFO respektive på arbetsledarsidan för arbetsledarnas organisation (eller enligt § 2 A särskild utsett företrädare för arbetsledaren) vid företaget eller SALF i 4 månader utan att förhandling begärts enligt bestämmelserna i denna paragraf, har parten därefter förörat rätten att påkalla förhandling rörande anspråket.

Oberoende av sådan kännedom om förhållandet är rätten att påkalla förhandling försutten, om och i den mån förhållandet ligger mer än 2 år tillbaka i tiden.

Lokal förhandling skall påbörjas snarast möjligt och senast 3 veckor från dagen för dess påkallande, såfram ej parterna enas om uppskov.

Kan uppgörelse ej ernås vid lokal förhandling rörande rättsanspråk enligt kollektivt eller enskilt avtal, ankommer det på part, som vill fullfölja ärendet, att hänskjuta frågan till central förhandling.

Framställning om sådan förhandling skall göras hos motsidan senast två månader från den dag den lokala förhandlingen avslutats, vid äventyr att vederbörande anspråk eljest är preskriberat. Central

förhandling skall påbörjas snarast möjligt och senast tre veckor från dagen för dess påkallande såfram ej parterna enas om uppskov.

Protokollsanteckningar:

1. För att underlätta behandlingen av lokala frågor är det lämpligt, att vardera parten utser en företrädare med uppgift att svara för kontakten med motparten; meddelande om företrädares namn bör lämnas motparten utan dröjsmål. Det får ankomma på de lokala parterna att avgöra, huruvida ytterligare anordningar behöver vidtas för handläggningen av de lokala frågorna.

2. Om arbetsgivare och arbetsledare enas därom, äger även lokal funktionär eller förtroendeman utom företaget delta i lokal förhandling.

3. Vid förhandling mellan arbetsgivare och arbetare, som direkt eller indirekt gäller arbetsledare eller viss arbetsledare, äger arbetsledaren rätt att vara representerade.

4. Om det förhållande, vartill rättsanspråk hänför sig, regleras i lag om anställningsskydd, skall i stället för de i § 2 ovan angivna tidsfristerna gälla i nämnda lag angivna tidsfrister.

Rättstvister

§ 3

Har rättstvist rörande enskilt eller kollektivt avtal om anställningsvillkor varit föremål för förhandling enligt § 2, men icke kunnat lösas, skall den hänskjutas för bindande avgörande av i § 11 omförmålt förtroenderåd, därest KFO och SALF är ense därom. Enas dessa parter icke om att hänskjuta tvisten till förtroenderåd, men önskar endera av dem hänskjuta tvisten till avgörande av domstol, skall detta ske inom tre månader från den dag central förhandling slutförts, vid påföljd att vederbörande anspråk eljest är preskriberat.

Twister om uppsägning och föreningsrättskränkning är undantagna från förtroenderådets behörighet.

Protokollsanteckning:

§ 3 ovan är ej tillämplig, när tvisten rör fråga, som regleras i de sk Amanlagarna (SFS 1982:80, SFS 1974:13, SFS 1974:358).

Twister rörande fredspikten

§ 4

Talan, som grundas på påstående om brott mot fredspikten, äger part resa vid arbetsdomstolen med bortseende från eljest gällande förhandlingsordning.

Intressetvister

§ 5

Intressetvist avseende lönefråga av kollektiv natur, vilken icke kunnat lösas vid central förhandling enligt § 2, äger KFO och SALF var för sig rätt att hänskjuta till arbetsledarnämnden för utlåtande. Dylikt hänskjutande skall ske inom tre veckor efter det central förhandling slutförts vid påföljd att part eljest förlorar ifrågavarande rätt.

I den mån KFO och SALF är ense därom, äger de i stället hänskjuta lönefråga av här angiven art till bindande avgörande av förtroenderådet.

§ 6

Föreligger intressetvist av annat slag än som angivits i § 5 må KFO och SALF, i den mån de är ense därom, hänskjuta tvisten till arbetsledarnämnden för dess utlåtande eller till förtroenderådet för bindande avgörande.

Protokollsanteckning:

Som avslutningsdag för lokal respektive central förhandling skall anses den dag, då berörda parter i förhandlingsprotokollet eller på annat sätt enats om att förklara förhandlingen avslutad. Har parterna ej enats, gäller som avslutningsdag den dag, då part givit motparten skriftligt besked om att han anser förhandlingen avslutad.

Fredsplikt

§ 7

Part har i första hand att beakta den fredsplikt, som må föreligga på grund av kollektivavtal om anställningsvillkor. Härutöver gäller, att part ej må varsla eller tillgripa stridsåtgärd för lösning av tvistefråga, innan central förhandling i tvistefråga slutförts.

Med iakttagande i varje tvistefall av regler i föregående stycke gäller vidare följande. Part må ej varsla eller tillgripa stridsåtgärd under den tid om tre veckor, som enligt § 5 står part till buds i där angivna fall att hänskjuta tvistefrågan till arbetsledarnämnden såvida ej båda berörda parter förklarat sig skola avstå från dylikt hänskjutande. Har hänskjutande skett i vederbörlig ordning, fortsätter fredsplikten till dess arbetsledarnämndens utlåtande delgivits parterna.

Enas parterna om att hänskjuta intressefråga till bindande avgörande av förtroenderåd, får stridsåtgärder i frågan ej tillgripas eller vidhållas.

Förtroenderåd

§ 8

För behandling av tvister enligt §§ 3, 5 och 6 ovan skall förtroenderåd utses av KFO och SALF, förtroenderådet består av fem ledamöter. Av dessa utses två av KFO och två av SALF och en, tillika ordförande av KFO och SALF gemensamt.

Arbetsledarnämnd

§ 9

Arbetsledarnämnden har att avge utlåtande om lösningen av tvister enligt §§ 5 och 6 ovan. Arbetsledarnämnden består i sådana fall av fyra ledamöter. Av dessa utses två av KFO och två av SALF för en period av tre år, suppleanter för dem utses i samma ordning.

§ 10

Begäran om utlåtande av arbetsledarnämnden skall göras skriftligen till nämnden med angivande av parts yrkande och med redogörelse för de omständigheter, som part vill åberopa till stöd för sitt yrkande. Nämnden bereder motparten tillfälle till yttrande och äger i övrigt att muntligen eller skriftligen införskaffa de ytterligare upplysningar, som nämnden anser ägnade att underlätta dess ståndpunktstagande.

Senast inom två veckor efter det ärende inkommit till nämnden skall kallelse till sammanträde utfärdas. Sammanträde skall därefter hållas snarast möjligt. Har part framställt önskemål om skyndsamt handläggning, åligger det nämnden att så långt möjligt ta hänsyn härtill.

Nämndens utlåtande eller beslut skall vara skriftligt och samtidigt tillställas båda parter och är såvida parterna ej enats om annat, offentligt.

§ 11

Då arbetsledarnämnden fungerar såsom skiljenämnd, består den av opartisk ordförande jämte två ledamöter för vardera KFO och SALF. KFO och SALF utser gemensamt för en tid av tre år den opartiske ordföranden.

§ 12

Arbetsledarnämnden är beslutför endast om den är fulltalig. Varje ledamot av nämnden äger en röst. Såsom nämndens utlåtande eller beslut gäller den mening, varom flertalet förenar sig.

Huvudavtalets tolkning

§ 13

Twist om tolkningen av bestämmelserna i huvudavtalet skall, oavsett var tvisten uppkommer inom KFOs och SALFs gemensamma verksamhetsområde avgöras av arbetsledarnämnden såsom skiljenämnd.

Giltighetstid

§ 14

Detta avtal gäller i den lydelse som ovan angivits från och med den 1 november 1974 tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid av tre månader.

Som en förutsättning vid huvudavtalets antagande som kollektivavtal mellan KFO och SALF skall gälla, att huvudavtalet, sedan det antagits, äger giltighet mellan KFO och SALF med i föregående stycke angiven giltighetstid, oberoende av huruvida eljest gällande avtal angående anställningsvillkor mellan parterna utlöpt.

Därest avtal om anställningsvillkor är gällande vid tidpunkt, då huvudavtalet med iakttagande av uppsägningstid skulle utlöpa, förlängs huvudavtalets giltighetstid till dess avtalet om anställningsvillkor utlöper.

Stockholm den 31 oktober 1974

Kooperationens Förhandlingsorganisation
Lars Thorstensson

Sveriges Arbetsledarförbund
Sune Tidefeldt

Förhandlingsprotokoll KFO–FTF

Ärende: Huvudavtal
Parter: Kooperationens Förhandlingsorganisation (KFO)
Försäkringstjänstemannaförbundet (FTF)
Tid och 1998-06-16
Plats: KFO:s lokaler, Bohusgatan 10, Stockholm

Närvarande
för KFO: Bruno Skog och Lars Sundberg
för FTF: Titti Sandqvist jämte delegerade

§ 1 Huvudavtal

Parterna är ense om följande löne- och avtalspolitiska grundsatser:

- De anställda i de kooperativa verksamheterna ska erhålla löner och allmänna anställningsvillkor som baseras på samma marknadsmässiga förutsättningar som gäller inom andra jämförbara företag.
- De kooperativa arbetsgivarna och de fackliga organisationerna skall eftersträva goda relationer mellan ledning och anställda samt i övrigt verka för goda arbetsförhållanden. Samarbetet bör vidare leda till inflytande för de anställda vilka även skall ges möjligheter att utvecklas i sina arbeten.
- De kooperativa arbetsgivarna och de fackliga organisationerna skall samarbeta för att främja strävanden mot gemensamma mål. Detta skapar förutsättningar för trygghet i anställningen.

Parterna har åtagit sig ett särskilt ansvar för ovanstående grundsatser och ska i samarbete aktivt verka för att grundsatserna följs. Dessutom ska parterna söka överbygga meningsmotsättningar på olika nivåer.

Mot bakgrund av ovanstående träffar KFO och FTF bifogade huvudavtal, bilaga 1.

§ 2 Rättstvist

Parterna är, mot bakgrund av reglerna i § 8 i huvudavtalet, ense om att rättstvist i sista hand normalt ska prövas i AD. Parterna vill dock understryka att skiljeförfarande undantagsvis kan vara att föredra, exempelvis i tvister rörande tillämpning av förtroendemannalagen.

§ 3 Gemensam information

Parterna är ense om att, vid sidan av partsenskyddad information om huvudavtalet, söka framta partsgemensamt informationsmaterial och använda detta gemensamt gentemot företrädare för KFO:s medlemsföretag och FTF.

§ 4 Giltighetstid

Huvudavtalet gäller från och med denna dag tills vidare med sex månaders ömsesidig uppsägningstid. Uppsägning kan dock ske först 2000-12-31.

Vid protokollet
Lars Sundberg

Justeras:
Bruno Skog

Justeras:
Titti Sandqvist

Förhandlingsordning KFO och FTF

§ 1 Tillämpningsområde

Mom 1

Denna förhandlingsordning är gällande vid handläggningen av rätts- och intressetvister inom KFO-FTF-området.

Mom 2

Bestämmelserna i förhandlingsordningen är inte tillämpliga när krav ställs på skadestånd eller annan ersättning på grund av arbetskada, samt när det gäller indrivning av klar och förfallen fordran.

Mom 3

Innehåller annat avtal, som träffats av KFO och FTF, avvikelser från denna förhandlingsordning, gäller den avvikelser.

Mom 4

Bestämmelserna i förhandlingsordningen är inte avsedda att reglera vad som behandlas i 40 och 41 §§ LAS samt 11, 12, 14, 19-22, 33-40 §§ och 43 § andra stycket MBL.

Mom 5

Förhandlingsordningen inverkar inte på tvingande lagbestämmelser om preskriptions-, förhandlings- och talefrister.

§ 2 Förhandlingsrätt

Mom 1

Arbetstagarorganisation har rätt till förhandling med arbetsgivare, alternativt KFO, i frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivaren och sådan medlem hos organisationen, som är eller har varit arbetstare hos arbetsgivaren. Arbetsgivaren, alternativt KFO, har motsvarande rätt att förhandla med arbetstagarorganisation.

Mom 2

Om förhandling påkallas i rätts- eller intressetvist av en förhandlingsberättigad part åligger det motparten att träda i förhandling i enlighet med vad som föreskrives i denna förhandlingsordning.

Om olovlig stridsåtgärd har vidtagits ska enligt 43 § MBL överläggningar äga rum.

Mom 3

Även om förhandling inte kommit till stånd ska part anses ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet då det mot förhandlingen funnits hinder som inte berott på parten själv.

§ 3 Förhandlingspreskription

Part, som har förhandlingsrätt enligt § 2, och som i rättstvist vill yrka skadestånd eller annan fullgörelse, ska påkalla förhandling härom inom fyra månader från det att han fått kännedom om den omständighet varpå kravet grundas. Förhandlingen måste dock påkallas senast två år efter det att denna omständighet inträffat.

Påkallar part inte förhandling inom föreskriven tid förlorar han rätten till förhandling.

Anmärkning: Observera dock bestämmelsen i § 1 mom 5.

§ 4 Förhandlingsförfarandet

Mom 1

Part som vill förhandla ska göra framställning härom till motparten och ange den fråga förhandlingen ska röra.

Parterna ska därefter utan dröjsmål bestämma tid och plats för förhandlingsammanträde. Parterna kan gemensamt välja annan form för förhandling än sammanträde.

Förhandlingsskyldig part ska själv eller genom ombud inställa sig vid förhandlingsammanträdet och lägga fram motiverat förslag till lösning av den fråga förhandlingen avser.

Mom 2

Förhandling ska bedrivas skyndsamt. Protokoll, som justeras av båda parter, ska föras. Detta behöver dock inte ske om parterna är ense härom.

Mom 3

Enas parterna ej om annat, ska förhandling anses avslutad när part som har fullgjort sin förhandlingsskyldighet har givit motparten skriftligt besked om att han frånträder förhandlingen.

§ 5 Lokal förhandling

Mom 1

Förhandling ska i första hand genomföras mellan arbetsgivare och lokal arbetstagarorganisation (lokal förhandling).

Mom 2

Lokal förhandling ska påbörjas snarast möjligt och senast inom två veckor från den dag då den påkallas, om parterna inte enas om annat.

Mom 3

Då frågans beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter så föranleder, kan, såvida KFO och FTF är ense härom, förhandling upptas direkt mellan dessa organisationer i den ordning som anges i § 6.

§ 6 Central förhandling

Mom 1

Kan överenskommelse ej träffas vid lokal förhandling ankommer det på part som vill fullfölja ärendet att hänskjuta frågan till förhandling mellan KFO och FTF (central förhandling).

Mom 2

Framställning om central förhandling rörande skadestånd eller annan fullgörelse ska skriftligen göras av KFO eller FTF till motparten senast två månader efter den dag då den lokala förhandlingen avslutades. Försummar part detta förlorar han rätten till förhandling.

Mom 3

Central förhandling ska påbörjas snarast möjligt och senast inom tre veckor från den dag den påkallas, om parterna inte enas om annat.

§ 7 Avgörande av intressetvist

Mom 1

Tvist i intressefråga, som inte är reglerad i lag eller avtal (intressetvist) och som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till KFO-FTFs förlikningsnämnd i enlighet med vad som föreskrives i § 11.

Mom 2

Parterna kan gemensamt hänskjuta tvisten till KFO-FTFs centralråd att såsom skiljenämnd avgöra intressetvisten.

§ 8 Avgörande av rättstvist

Mom 1

Tvist som rör innebörden av lag, enskilt avtal, kollektivavtal eller gällande rätt i övrigt (rättstvist) och som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till avgörande av AD, såvida inte parterna är ense om att pröva tvisten för slutligt avgörande i skiljeinstans enligt lagen om skiljemän.

Tvist rörande detta huvudavtal handlägges dock enligt § 9.

Mom 2

I rättstvist rörande skadestånd eller annan fullgörelse ska talan väckas i AD inom tre månader från det att den centrala förhandlingen anses avslutad, dock skall i fråga som omfattas av lagen om anställningsskydd talan väckas inom tid som anges i den lagen.

Har hinder funnits mot förhandling och har detta hinder ej berott på den part som försökt få förhandling till stånd, räknas tiden från det att förhandling senast skulle ha hållits enligt denna förhandlings-

ordning. Försitter part talefristen förlorar han rätten att föra talan i tvisten.

§ 9 Tvist rörande huvudavtalet

Tvist rörande detta huvudavtal, som varit föremål för central förhandling utan att kunna lösas, kan av part hänskjutas till behandling av KFO-FTFs förlikningsnämnd i enlighet med vad som föreskrives i § 11.

§ 10 Neutralitet och skyddsarbete

Vid konflikt inom KFO-området ska direkt och indirekt berörda parter följa de sedvanliga reglerna rörande neutralitet och skyddsarbete. Uppstår tvist härom kan denna omedelbart av berörd part underställas KFO-FTFs förlikningsnämnd för bindande utlåtande på sätt som föreskrives i § 11.

§ 11 KFO-FTFs förlikningsnämnd

Mom 1

KFO-FTFs förlikningsnämnd består av två för en tid av tre år utsedda ledamöter, varav en utses av KFO och en av TCO. För dessa utses lika antal suppleanter.

Vid förlikningsnämndens prövning får ej delta ledamot eller suppleant, som direkt berörs av tvisten eller är styrelseledamot i eller anställd av företag eller facklig organisation som direkt berörs av tvisten.

Vid förlikningsnämndens sammanträden ska föras protokoll, som justeras av båda parter.

Mom 2

KFO respektive FTF äger enligt § 7 mom 1 rätt att efter avslutad förhandling anmäla olöst intressetvist till förlikningsnämnden.

Av § 9 följer vidare att KFO respektive FTF efter avslutad förhandling kan hänskjuta tvist rörande detta huvudavtal till behandling av förlikningsnämnden.

Mom 3

Förlikningsnämnden ska ofördröjligen, dock senast inom en vecka, kalla de tvistande till förhandlingssammanträde. Förlikningsnämnden ska därvid försöka åstadkomma enighet mellan de tvistande i enlighet med de förslag, som under förhandlingen kan bli framställda av de tvistande parterna. Om det i sådant fall kan anses ägnat att befordra en lösning av tvisten kan förlikningsnämnden hemställa hos parterna om de jämkningar eller medgivanden, som kan anses lämpliga för detta ändamål.

Förlikningsnämndens förslag till lösning av tvist enligt mom 2 ska grundas på vad som framkommit vid förhandlingen.

Förlikningsnämnden avgör i övrigt själv formerna för sitt arbete.

Mom 4

Om förlikningsnämnden inte kan enas om förslaget till tvistens lösning eller framlagt förslag inte godkänts av parterna, kan nämnden hänskjuta tvistefrågan till KFO-FTFs centralråd för yttrande.

Förlikningsnämnden har, om tvisten har hänskjutits till centralrådet, att efter centralrådets yttrande, vid sammanträde mellan parterna söka åstadkomma enighet mellan de tvistande i enlighet med yttrandet.

Mom 5

Stridsåtgärd får inte vidtagas av någondera parten, förrän förlikningsnämnden har fullgjort sitt uppdrag.

Mom 6

Förlikningsnämnden ska enligt § 10 vid konflikt avge för KFO och FTf bindande utlåtande rörande de regler om neutralitet och skyddsarbete, som ska gälla i konflikten.

§ 12 KFO-FTFs centralråd

Mom 1

KFO-FTFs centralråd består av fyra för en tid av tre år utsedda ledamöter, av vilka två utses av KFO och två av TCO. För dessa utses lika antal suppleanter. I centralrådet ska tjänstgöra en sekreterare från KFO respektive TCO.

Vid centralrådets prövning får ej delta ledamot eller suppleant, som direkt berörs av tvisten eller är styrelseledamot i eller anställd av företag eller facklig organisation som direkt berörs av tvisten.

Vid centralrådets sammanträden ska föras protokoll.

Mom 2

Vid centralrådets behandling av tvist ska förlikningsnämndens ledamöter vara närvarande såsom föredragande. Centralrådet kan kalla representant för av tvisten berörda företag, arbetstagare eller organisationer att höras inför centralrådet.

Mom 3

Centralrådets arbete skall bedrivas skyndsamt.

Mom 4

För att centralrådet ska kunna fatta beslut, ska samtliga ledamöter närvara. Varje ledamot har en röst. Som nämndens beslut gäller den mening som flertalet ledamöter är ense om.